

УДК 582.09:378.4БНАУ:712.253

Дендрофлора ботанічного саду БНАУ та перспективи її збагачення у зв'язку із розвитком території як об'єкта природно-заповідного фонду

Марченко А.Б. , Роговський С.В. , Олешко О.Г. , Струтинська Ю.В.

Білоцерківський національний аграрний університет

Марченко А.Б., Роговський С.В., Олешко О.Г., Струтинська Ю.В. Дендрофлора ботанічного саду БНАУ та перспективи її збагачення у зв'язку із розвитком території як об'єкта природно-заповідного фонду. Збірник наукових праць «Агробіологія», 2022. № 2. С. 161–181.

Marchenko A., Rogovsky S., Oleshko O., Strutynska Y. Dendroflora of the bnau botanical garden and the prospects for its enrichment in connection with the development of the territory as an object of the nature reserve fund. «Agrobiology», 2022. no. 2, pp. 161–181.

Рукопис отримано: 01.11.2022 р.
Прийнято: 15.11.2022 р.
Затверджено до друку: 27.12.2022 р.

doi: 10.33245/2310-9270-2022-174-2-161-181

Показано, що дендрофлора ботанічного саду БНАУ є основою для забезпечення практичної підготовки студентів спеціальностей 206 – Садово-паркове господарство та 205 – Лісове господарство, а також для проведення наукових досліджень з питань дендрології, інтродукції декоративних рослин та розроблення практичних рекомендацій зі створення садово-паркових об'єктів в умовах Лісостепу України. Проаналізовано історію створення ботанічних садів України при навчальних закладах, їх значення для розвитку ботанічної науки та пізнавальне значення для підготовки фахівців природничих спеціальностей, а також їх сучасну естетичну, просвітницьку і природоохоронну роль. Висвітлено історію становлення біостаніонару (ботанічного саду) БНАУ та формування його колекцій. Проаналізовано таксономічний склад, життєві форми, походження та декоративні якості деревних рослин, що зростають у ботанічному саду БНАУ.

Встановлено, що на сьогодні у дендроколекції ботанічного саду БНАУ зростає 1471 од. дерев, кущів і ліан, які віднесені до 211 таксонів, що належать до двох відділів – *Pinophyta* та *Magnoliophyta*, 8 підкласів, 27 порядків, 35 родин, 68 родів. Голонасінні представлені одним класом, 3 порядками, 3 родинами, 10 родами, 23 видами і 16 культурарами. З відділу *Pinophyta* найбільшу кількість видів (13) та культурарів (19) об'єднує родина *Cupressaceae* F. Nees, на другому місці родина *Pinaceae* – 13 видів і 6 культурарів. З відділу *Magnoliophyta* найбільшою кількістю таксонів представлена родина *Rosaceae* – 15 родів, 31 вид, 2 декоративні форми і 16 культурарів. Друге місце за представництвом родів займає родина *Fabaceae* Lindl., що в насадженнях ботанічного саду представлена видами з 5 родів.

Розкрито перспективи збагачення колекцій деревних рослин із врахуванням реорганізації біостаніонару у ботанічному саду БНАУ та розвитком його території як об'єкта природно-заповідного фонду, що передбачає подальше розширення колекцій деревних рослин відділів *Pinophyta* та *Magnoliophyta*, зокрема представників родин, які відсутні в колекції на сьогодні, а також – високодекоративних видів і культурарів, перспективних у сучасному озелененні. Запропоновано основний принцип організації наявної і нової території ботанічного саду – це формування колекцій за систематичним принципом, що дозволить використати наявні насадження як основу та доповнити їх новими таксонами.

Ключові слова: ботанічний сад, вид, дерево, життєва форма, життєздатність, колекція, кущ, культурар, таксон.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. Сучасна дендрофлора України нараховує 2400 видів та 1200 культурарів, які об'єднують у 362 роди, 117 родин, 64 порядки, 5 класів, 2 відділи. Дендрофлора лісів України нараховує до 400 видів [1]. Збагачення вітчизняної дендрофлори за допомогою інтродукованих видів значною мірою пов'язане з діяльністю пунктів інтродукції рослин – ботанічних садів та дендра-

ріїв, де вивчають біологічні та неологічні особливості чужоземних видів, особливості їх розмноження, корисні властивості та можливість використання в галузях народного господарства. Створення ботанічних садів при університетах мало важливе значення для розвитку ботанічної науки, водночас значне дидактичне та експериментально пізнавальне значення для підготовки студентів різних природничих спеціальностей. На сьогодні

годні, коли з розвитком комп'ютерних технологій та інтернет-мережі візуальна інформація стала більш доступною для використання у освітньому процесі, не зменшується вагомість роботи з колекціями живих рослин. Тому ботанічні сади університетів залишаються важливою складовою як процесу навчання, так і базою для наукових досліджень. По суті – це експериментальні лабораторії просто неба, в яких працюють як студенти, так і вчені.

В Україні серед ботанічних садів загальнодержавного значення найбільш відомими є наступні: Харківського університету ім. В.Н. Каразіна (41,9 га), Львівського національного університету ім. І. Франка (18,5 га), ботанічний сад ім. академіка О.В. Фоміна Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка (22,5 га), Одеського національного університету ім. І. Мечнікова (16 га), Чернівецького національного університету (3,5 га), що були засновані ще в XIX столітті.

Створювали ботанічні сади і в складі аграрних та лісівничих закладів вищої освіти, де вони сприяли формуванню висококваліфікованих фахівців галузей лісового та садово-паркового господарства. Серед таких закладів слід відмітити ботанічні сади: НУБіП України (53 га), Житомирського агроєкологічного університету (34,5 га), НЛТУ України (22,7 га), Подільського державного аграрно-технологічного університету (17,5 га). В останні роки відомими в Україні та за її межами стали ботанічні сади Хмельницького національного університету (5,6 га), Сумського національного університету (8,3 га), а також державний дендропарк ВСП Березнівського лісотехнічного коледжу Національного університету водного господарства та природокористування (30 га).

Ботанічні сади є складними специфічними об'єктами, що виконують різноманітні за напрямками та формами наукові, освітні та просвітницькі завдання [2]. Вони також є невід'ємною частиною садово-паркових ландшафтів населених місць, що прикрашають не лише навчальні заклади, а й міста, в яких вони розташовані. У сучасному світі ботанічні сади у сукупності мають важливе природоохоронне значення, знаходячись на дотуку наук про рослини, садів-

ництва, збереження *in situ*, інформування суспільства і освіти. У зв'язку з цим колекції рослин розглядають не лише як базу для таксономічних та інтродукційних досліджень, перед ботанічними садами світу гостро стоїть завдання з вирішення масштабних екологічних проблем [3–5]. До них належать подолання кризи зменшення біорізноманіття та зникнення рослин, скоординована діяльність садів з комплексної охорони рослин, збереження зникаючих видів у генетично різноманітних живих колекціях, відновлення ландшафтів для збільшення зелених площ поглинання вуглецю. Сади також мають взаємодіяти з громадськими організаціями, науковими установами, промисловими корпораціями, державними установами, закладами освіти з метою координації і просування зусиль зі збереження біорізноманіття та підвищення обізнаності про його важливість [6, 7].

Для Білоцерківського сільськогосподарського інституту тривалий час (1922–1947 рр.) навчальною і експериментальною базою був дендропарк «Олександрія» [8], як і для Уманського сільськогосподарського інституту – дендропарк «Софіївка». Слід зазначити, що після передачі цих установ до відання АН УРСР у 1946 році дендропарки активно використовували для проведення практичних занять з ботаніки, екології та інших дисциплін.

У 2007 році у Білоцерківському ДАУ було запроваджено підготовку фахівців лісового і садово-паркового господарства. У 2008 році за ініціативи професора В.М. Черняка був створений біостаціонар – база практичної підготовки студентів, де було розпочато формування колекцій декоративних рослин. Перші рослини на цій території були висаджені навесні 2008 року, основу дендрарію склали рослини приватної колекції В.М. Черняка. У період становлення біостаціонару відбувалася активна мобілізація рослин для створення дослідницької та навчальної бази та закладки перших ландшафтних об'єктів. Колекції активно поповнювали завдяки розмноженню і вирощуванню рослин в розсаднику. Суттєвий внесок у збільшенні таксономічного складу зробили провідні ботанічні установи та організації, серед яких Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка

НАНУ, Національний дендропарк «Софіївка» НАНУ, дендропарк «Олександрія» НАНУ, Інститут садівництва НААН, Кременецький ботанічний сад, ботанічні сади – ім. академіка О.В. Фоміна Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка, Національного лісотехнічного університету України, Національного університету біоресурсів і природокористування України [9].

За роки функціонування біостаціонар БНАУ забезпечив формування, збереження колекцій декоративних рослин, що використовують в навчальних, наукових, екологопросвітницьких цілях, а також є засобами створення високодекоративних ландшафтів на території. Під час практичних занять студенти вивчають біологічні і морфологічні особливості рослин, засвоюють методи їх розмноження, вирощування і використання в різних композиційних елементах на садово-паркових об'єктах. На основі наукових досліджень, що проводили співробітники кафедри на біостаціонарі, опубліковано 150 статей у фахових виданнях, захищено 145 кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів [10].

Для навчально-наукового функціонування біостаціонару колекції рослин були створені методом родових комплексів і представлені у вигляді моносадів («Сад Магнолій», «Сад Кизильників», «Коніферетум», «Калістефарій», «Фридарій», «Розарій», «Сад жоржин», «Сад хризантем», колекція родини *Salicaceae*). За майже п'ятнадцять років функціонування колекційні ділянки розширилися, збагатилися новими видами та культиварами, багато рослин перейшли в генеративну фазу розвитку, суттєво розрослися. Створені колекції потребують постійного поповнення асортименту для відповідності вимогам сучасних досягнень в систематиці рослин, інтродукції та садово-парковому господарстві.

У травні 2022 р. вченою радою Білоцерківського НАУ було ухвалено рішення про перейменування біостаціонару на ботанічний сад Білоцерківського національного аграрного університету, що відкриває нові перспективи для організації його території та розвитку колекцій.

У зв'язку з реорганізацією структурного підрозділу актуальним завданням є дослідження перспектив розвитку території ботанічного саду як об'єкта природно-заповідного фонду. Для повної реалізації багаторічних планів функціонування ботанічного саду і його розвитку необхідно створювати відповідну ландшафтно-планувальну організацію території та поповнення колекційних ділянок і експозицій. Планування формування колекційного фонду проводять на основі проведеної інвентаризації дендрофлори та визначення перспективних напрямів її поповнення.

Метою дослідження є інвентаризація, аналіз наявної дендрофлори ботанічного саду та розроблення перспективного плану формування ботанічних колекцій у зв'язку із реорганізацією біостаціонару у ботанічний сад. Об'єкт дослідження – дендрофлора ботанічного саду Білоцерківського НАУ. Предмет дослідження – склад, стан дендрофлори, особливості формування колекцій у зв'язку із створенням ботанічного саду.

Матеріал і методи дослідження. Інвентаризацію дендрофлори проводили через суцільний облік усіх рослин на кожній з ділянок за вимогами нормативних документів [11]. Визначали вид рослин, встановлювали назву культивару, користуючись спеціальною літературою [12–14]. Висоту рослин вимірювали за допомогою лазерного висотоміра, діаметр стовбура дерев – за допомогою мірної вилки в двох перпендикулярних напрямках з точністю до 1 см. Життєві форми рослин визначали за Г. Серебряковим [15]. Пропозиції щодо формування садово-паркових композицій ботанічного саду розробляли, керуючись принципами, запропонованими Ф.М. Русановим і Л.І. Рубцовим [16], пропозиціями Л.П. Казімірової [17] та власними розробками [18].

Результати дослідження та обговорення. За результатами проведеної інвентаризації дендрофлори на території ботанічного саду БНАУ виявлено 212 видів та культиварів деревних рослин (табл. 1). Деревні рослини, що зростають на ділянках ботанічного саду належать до двох відділів *Pipnophyta* та *Magnoliophyta*, трьох класів, 8 підкласів, 27 порядків, 35 родин, 68 родів та

об'єднують 211 видів, різновидів і форм та культиварів (табл. 2).

До відділу Голонасінні (*Gymnospermae*) належать 23 види та 16 культиварів, які об'єднані в 10 родів, 3 родини та 3 порядки класу Хвойні (*Pinophyta*).

Родина *Cupressaceae* представлена 4 родами, 13 видами та 20 культиварами. Найбільшою кількістю видів передставлений рід *Juniperus* L. – 9 видів та 16 культиварів, серед яких: *J. communis* 'Hibernica'; *J. sabina* 'Variegata', 'Glauca'; *J. scopulorum* Sarg. 'Blue heaven'; *J. procumbens* 'Nana aurea'; *J. squamata* Lamb. 'Blue carpet'; *J. horizontalis* 'Glauca' та ін.

Рід *Thuja* L. в насадженнях ботанічного саду представлений двома видами – *Th. occidentalis* (15 культиварів) та *Th. plicata* (5 культиварів). На ділянці «Коніферетум» зростають: *Th. occidentalis* 'Columna', 'Pyramidalis', 'Albospicata', 'Globosa', 'Ellwangeriana Aurea', 'Aureospicata', 'Lutea', 'Filiformis', 'Lutescens', 'Smaragd', 'Hosseri', 'Teddi'; *Th. plicata* 'Zebrina', 'Aureovariegata' та ін. Оновлення асортименту культиварів хвойних у ботанічному саду здійснюється з урахуванням досягнень сучасної світової селекції.

Рід *Platycladus* L. представлений одним видом *Platycladus orientalis*, а рід *Chamaecyparis* Spach. – двома видами та одним культиваром. Для розширення колекції і доповнення представництва родини *Cupressaceae* новими родами варто поповнити колекцію такими видами як *Thujaopsis dolobrata* Sieb et Zucc., *Microbiota decussata* Kom., *Cupressus arizonica* L. та *Metasequoia gliptostroboides* Hu et Cheng, які активно використовують в озелененні населених місць України.

Порядок *Pinales* в колекції ботанічного саду представлений родиною *Pinaceae*, яка нараховує 13 видів і 19 культиварів, а саме родами *Abies* Mill., *Pseudotsuga* Carr., *Pinus* L., *Picea* A. Diert., *Tsuga* Carr. На сьогодні в колекції відсутні дерева роду *Larix* Mill.

Найстаршими за віком та найбільшими за розмірами є два дерева *Abies balsamea*, вони були висаджені більше 40 років. Кількість видів у родах родини Соснові є незначною, але з розширенням площі ботанічного саду вони можуть стати основою колекції і доповнюватися новими видами і культиварами.

Рекомендуємо доповнити колекцію голонасінних дендрологічними раритетами: видами і культиварами роду Тис (*Taxus*) порядку *Taxales*, а також гінкго дволопатеvim (*Ginkgo biloba* L.) з класу *Ginkgopsida*, порядку *Ephedrales*, роду *Ephedra* L.

Загалом колекція відділу Голонасінні достатня для навчальних цілей та створення садово-паркових композицій хвойних рослин на території ботанічного саду.

Відділ *Magnoliophyta* в колекції ботанічного саду має види, що належать переважно до дводольних рослин, однодольні представлені одним видом – *Yucca filamentosa* L. Аналіз таксономічного складу дводольних наведений в таблиці 2. За результатами інвентаризації нараховано 114 видів покритонасінних деревних рослин, 5 різновидів і форм та 33 культивари, що належать до 5 підкласів, 23 порядків, 31 родини, 59 родів.

Найбільшою кількістю таксонів представлена родина *Rosaceae* – 15 родів, 31 вид, 2 декоративні форми і 16 культиварів. Найчисельнішою є колекція роду *Cotoneaster* Medik – 12 видів кизильників, яка була закладена у 2007 р. під керівництвом проф. Г.Т. Гревцової. Інтродуковані види кизильників – *c. adpressus* Bois., *c. dammeri* C.K. Schneid, *c. dielsianus* Pritz. et Diels, *c. divaricatus* Rend, *c. franchetti*, *c. horizontalis* Decne, *c. lucidus* Schlecht., *c. microphyllus* Wallich ex Lindle, *c. multiflora* Bunge, *c. nan chan*, *c. salicifolius* Rhed end Wils, *c. x suesica* 'Skogholm' є базою для проведення досліджень з питань інтродукції і поширення кизильників в культурі [19]. Широкий видовий асортимент у ботанічному саду має рід *Spiraea* L., представлений 8 видами – *s. vanhouttei* Zab., *s. cinerea*, *s. Douglasii*, *s. japonica*, *s. prunifolia* Sieb. et Zucc., *s. x billardii*, *s. x bumalda*, *s. x pumilionum* Zab.

Види та культивари спірей демонструються у різних ландшафтних елементах ботанічного саду: на ділянці «Фрутіцетум», в альпінарії, рокарії, на ландшафтних квітниках.

Друге місце за представництвом родів займає родина *Fabaceae* Lindl., що в насадженнях ботанічного саду представлена видами з родів *Gleditschia* L., *Cersis* L., *Robinia* L., *Laburnum* Medik, *Cladrastis* Raf.

Таблиця 1 – Перелік таксонів, виявлених на території ботанічного саду БНАУ в процесі інвентаризації

№ п/п	Латинська назва	Українська назва	Кількість штук	Вік, років	Висота, м	Діаметр стовбура, см	Життєва форма
1	<i>Abies alba</i> Mill.	Ялиця біла	3	15	3	5	Д
2	<i>Abies balsamea</i> (L.) Mill.	Ялиця бальзамічна	2	42	16	32	Д
3	<i>Abies cephalonica</i> Loudon	Ялиця грецька	1	1	1	3	Д
4	<i>Abies koreana</i> E.H. Wilson	Ялиця корейська	1	6	1	3	Д
5	<i>Acer compestre</i> L.	Клен польовий	2	12	4	10	Д
6	<i>Acer negundo</i> L.	Клен ясенелистий	1	6	3	3	Д
7	<i>Acer platanoides</i> L.	Клен гостролистий	4	16	4	12	Д
8	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	Клен-явір	2	14	4	10	Д
9	<i>Acer tataricum</i> L.	Клен татарський	1	10	3	6	К
10	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	Гіркокаштан кінський	1	7	3	5	Д
11	<i>Aesculus pavia</i> L.	Гіркокаштан павія	1	8	1,6	3	Д
12	<i>Armeniaca vulgaris</i> (L.) Lam.	Абрикос звичайний	2	3	2	2	Д
13	<i>Berberis × ottawensis</i> C.K. Schneid. ex Rehder	Барбарис оттавський	2	15	2		К
14	<i>Berberis ottawensis</i> 'Superba'	Барбарис оттавський 'Superba'	3	16	2		К
15	<i>Berberis thunbergii</i> 'Aurea'	Барбарис Тунберга 'Aurea'	2	1	5		К
16	<i>Berberis thunbergii</i> 'Cobolt'	Барбарис Тунберга 'Cobolt'	2	1	4		К
17	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea Nana'	Барбарис Тунберга 'Атропурпуреа Nana'	3	0,5	5		К
18	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	Барбарис Тунберга 'Атропурпуреа'	13	1	5	-	К
19	<i>Berberis thunbergii</i> DC.	Барбарис Тунберга	34	16	1	-	К
20	<i>Berberis vulgaris</i> L.	Барабарис звичайний	2	16	2	-	К
21	<i>Berberis vulgaris</i> 'Atrohurpurea'	Барбарис звичайний 'Атропурпуреа'	5	16	2	-	К
22	<i>Betula pendula</i> Roth.	Береза повисла	1	15	6	12	Д

Продовження табл. 1

23	<i>Buddleja alternifolia</i> Maxim.	Будлея черволиста	1	10	2	-	К
24	<i>Buddleja davidii</i> Franch.	Будлея Давіда	5	12	1	-	К
25	<i>Buxus sempervirens</i> L.	Самшит вічнозелений	67	8	0,5	-	К
26	<i>Carya glabra</i> (Mill.) Sweet	Карія гола	1	5	1,2	2	Д
27	<i>Catalpa bignonioides</i> Walt.	Катальпа бігнієподібна	3	8	3	5	Д
28	<i>Catalpa speciosa</i> (Warder) Warder ex Engelm.	Катальпа величава	9	10	5	8	Д
29	<i>Celastrus scandens</i> L.	Дерезгубник виткий	5	3	-	-	Л
30	<i>Cerasus avium</i> (L.) Moench.	Вишня пташина, черешня	3	50	8	26	Д
31	<i>Cerasus fruticosa</i> G. Voron.	Вишня куцова	1	9	1,5	-	К
32	<i>Cerasus magalepis</i> L.	Вишня магалєбська	1	7	2	4	Д
33	<i>Cerasus tomentosa</i> (Thunb.) Val.	Вишня повстиста	2	12	1,4	-	К
34	<i>Cerasus vulgaris</i> L.	Вишня звичайна	1	14	3	10	Д
35	<i>Cercis canadensis</i> L.	Церцис канадський	2	7	1,6	2	Д
36	<i>Chaenomeles maulei</i> Schtid.	Хеномеліс Маулея	2	9	0,4	-	К
37	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> 'Alumii'	Кипарисовик Лавсона 'Alumii'	4	16	5	10	Д
38	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> (A. Murray) Parl.	Кипарисовик Лавсона	4	16	6	12	Д
39	<i>Chamaecyparis pisifera</i> Siebold & Zucc.	Кипарисовик горохоплідний	7	16	5	10	Д
40	<i>Chamaecyparis pisifera</i> 'Filifera Sungold'	Кипарисовик горохоплідний 'Filifera Sungold'	1	15	1	-	К
41	<i>Cladrastis kentukea</i> (Dum. Cours.) Rudd	Кладрастіс кентуккійський, жовтий	5	6	1	1	Д
42	<i>Cotoneaster adpressus</i> Bois.	Кизильник притиснутий	12	15	0,5	-	К
43	<i>Cotoneaster dammeri</i> C.K. Schneid.	Кизильник Даммера	23	15	0,1	-	К
44	<i>Cotoneaster dielsianus</i> Pritz. et Diels.	Кизильник Дільса	7	15	1,6	-	К
45	<i>Cotoneaster divaricatus</i> Rend.	Кизильник розчепірений	5	15	1,2	-	К

Продовження табл. 1

46	<i>Cotoneaster franchetti</i>	Кизильник Франхетті	3	15	2,2	-	К
47	<i>Cotoneaster horizontalis</i> Decne	Кизильник горизонтальний	7	15	0,4	-	К
48	<i>Cotoneaster lucidus</i> Schlecht.	Кизильник блискучий	10	15	1,6	-	К
49	<i>Cotoneaster microphyllus</i> Wallich ex Lindle	Кизильник дрібнолистий	5	15	0,5	-	К
50	<i>Cotoneaster multiflora</i> Bunge	Кизильник мультіфлора	8	15	2,5	-	К
51	<i>Cotoneaster nan chan</i>	Кизильник няньшанський	35	12	0,5	-	К
52	<i>Cotoneaster salicifolius</i> Rhed end Wils.	Кизильник верболистий	3	15	1,4	-	К
53	<i>Cotoneaster x suesica</i> 'Skogholm'	Кизильник гібридний 'Skogholm'	5	15	0,7	-	К
54	<i>Deutzia lemoinei</i> Lem.	Дейція Лемуанова	2	15	1,2	-	К
55	<i>Deutzia scabra</i> Thunb. 'Candidissima'	Дейція шорстка 'Candidissima'	9	15	1,9	-	К
56	<i>Eubatus x canadensis</i>	Ожина канадська	7	8	1,7	-	К
57	<i>Euonymus japonica</i> Thunb.	Бруслина японська	2	14	0,6	-	К
58	<i>Euonymus nanus</i> 'Aurea'	Бруслина карликова 'Aurea'	4	15	0,4	-	К
59	<i>Euonymus nanus</i> 'Gracilis'	Бруслина карликова 'Gracilis'	2	15	0,3	-	К
60	<i>Euonymus nanus</i> Bieb.	Бруслина карликова	1	15	0,3	-	К
61	<i>Forsythia arnoldii</i> Vacht.	Форзиція Арнольдова	6	10	0,5	-	К
62	<i>Forsythia europaea</i> Degen & Bald	Форзиція європейська	6	10	1,4	-	К
63	<i>Forsythia suspensa</i> Vahl.	Форзиція повисла	2	8	1,8	-	К
64	<i>Forsythia x intermedia</i> Zab.	Форзиція середня	35	9	1,7	-	К
65	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	Ясен звичайний	1	56	18	46	Д
66	<i>Gleditsia triacanthos</i> L.	Гледичія триколючкова	1	50	14	42	Д
67	<i>Hibiscus syriacus</i> L.	Гібіск сирійський	3	8	1,8	-	К
68	<i>Hydrangea arborescens</i> L.	Гортензія деревоподібна	3	8	1,2	-	К

Продовження табл. 1

69	<i>Juglans regia</i> L.	Горіх грецький	2	18	6	22	Д
70	<i>Juniperus chinensis</i> 'Stricta'	Ялівець китайський 'Stricta'	1	12	1,6	-	К
71	<i>Juniperus communis</i> 'Compressa'	Ялівець звичайний 'Compressa'	2	15	1,4	-	К
72	<i>Juniperus communis</i> L.	Ялівець звичайний	4	15	2,2	6	Д
73	<i>Juniperus horizontalis</i> 'Glauca'	Ялівець горизонтальний ф. 'Glauca'	16	6	0,05	-	К
74	<i>Juniperus horizontalis</i> 'Wiltony'	Ялівець горизонтальний ф. 'Wiltony'	1	6	0,05	-	К
75	<i>Juniperus horizontalis</i> 'Blue Star'	Ялівець горизонтальний ф. 'Blue Star'	4	10	0,3	-	К
76	<i>Juniperus x media</i> 'Old Gold'	Ялівець середній 'Old Gold'	1	15	0,8	-	К
77	<i>Juniperus procumbens</i> 'Nana'	Ялівець лежачий 'Nana'	1	10	0,2	-	К
78	<i>Juniperus sabina</i> 'Arcadia'	Ялівець козацький 'Arcadia'	4	12	0,6	-	К
79	<i>Juniperus sabina</i> 'Glauca'	Ялівець козацький 'Glauca'	3	12	1,2	-	К
80	<i>Juniperus sabina</i> 'Tamariscifolia'	Ялівець козацький 'Tamariscifolia'	1	16	1,5	-	К
81	<i>Juniperus sabina</i> 'Variegata'	Ялівець козацький 'Variegata'	12	16	0,8	-	К
82	<i>Juniperus sabina</i> L.	Ялівець козацький	120	3	0,4	-	К
83	<i>Juniperus sabinae</i> 'Rockery Gem'	Ялівець козацький 'Rockery Gem'	7	15	1,7	-	К
84	<i>Juniperus scopulorum</i> 'Skirocket'	Ялівець скельний 'Skirocket'	8	12	2,2	6	Д
85	<i>Juniperus squamata</i> 'Blue Star'	Ялівець лускатий 'Blue Star'	3	9	0,3	-	К
86	<i>Juniperus squamata</i> 'Blue Carpet'	Ялівець лускатий 'Blue Carpet'	1	15	0,5	-	К
87	<i>Juniperus virginiana</i> L.	Ялівець віргінський	2	7	1,2	2	Д
88	<i>Juniperus x media</i> 'Mint Jupel'	Ялівець середній 'Mint Jupel'	1	15	1,4	-	К
89	<i>Juniperus x media</i> Sieb et Zucc	Ялівець середній	1	15	1,2	-	К
90	<i>Kerria japonica</i> 'Pleniflora'	Керія японська 'Pleniflora'	5	8	1,2	-	К
91	<i>Kerria japonica</i> DC.	Керія японська	1	2	1,0	-	К

Продовження табл. 1

92	<i>Laburnum anagyroides</i> Med.	Бобівник ангоролистий 'Золотий дощ'	20	7	1,8	-	К
93	<i>Ligustrum vulgare</i> 'Aurea'	Бірючина звичайна 'Aurea'	27	15	1,7	-	К
94	<i>Ligustrum vulgare</i> L.	Бірючина звичайна	36	12	1,9	-	К
95	<i>Lonicera japonica</i> Thunb. 'Aurea Punktata'	Жимолость японська 'Aurea Punktata'	5	14	0,2	-	К
96	<i>Lonicera pileata</i> Olin.	Жимолость шапкова	3	15	0,3	-	К
97	<i>Louiseania triloba</i> (Lindl.) Pachom. 'Plena'	Луїзенія трилопатева 'Plena'	5	7	0,6	-	К
98	<i>Magnolia ×soulangeana</i> Soul.-Bod.	Магнолія Суланжа	3	15	3	4	Д
99	<i>Magnolia acuminata</i> L.	Магнолія довгозагострена	4	17	7	16	Д
100	<i>Magnolia kobus</i> DC.	Магнолія кобус	7	16	6	14	Д
101	<i>Magnolia sieboldii</i> K. Koch	Магнолія Зібольда	1	14	3	6	К
102	<i>Magnolia obovata</i> Thunb.	Магнолія оберненояйцеподібна	1	17	9	18	Д
103	<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.	Магонія падуболиста	2	15	1,0	-	К
104	<i>Malus bacata</i> 'Pendula'	Яблуня ягідна 'Pendula'	2	5	2,2	2	Д
105	<i>Malus domestica</i>	Яблуня домашня	2	50	5	30	Д
106	<i>Malus nana</i> Borkh.	Яблуня низька 54-118 см	20	6	2	3	К
107	<i>Morus alba</i> L.	Шовковиця біла	1	8	3	6	Д
108	<i>Paeonia × suffruticosa</i> Andrews	Півонія деревоподібна	21	10	1,0	-	К
109	<i>Parthenocysus quinquifolia</i> Planch.	Виноград дівочий	32	14	-	-	Л
110	<i>Philadelphus coronarius</i> 'Manteu d'Hermine'	Садовий жасмин 'Manteu d'Hermine'	7	15	2,5	-	К
111	<i>Philadelphus coronarius</i> L.	Садовий жасмин	3	15	2,5	-	К
112	<i>Physocarpus opulifolius</i> 'Diablo'	Пухироплідник калинолистий ф. 'Diablo'	2	10	1,6	-	К
113	<i>Physocarpus opulifolius</i> 'Purpurea'	Пухироплідник калинолистий ф. 'Purpurea'	2	7	1,5	-	К
114	<i>Physocarpus opulifolius</i> (L.) Maxim. 'Aurea'	Пухироплідник калинолистий ф. 'Aurea'	6	7	1,4	-	К

Продовження табл. 1

115	<i>Picea abies</i> (L.) Karst.	Ялина звичайна	2	12	4	8	Д
116	<i>Picea glauca</i> 'Conica'	Ялина канадська 'Conica'	1	12	1,0	-	К
117	<i>Picea omorika</i> (Pančić) Purk.	Ялина сербська	1	7	1,2	2	Д
118	<i>Picea pungens</i> 'Glauca'	Ялина колюча 'Glauca'	1	14	3,0	6	Д
119	<i>Picea pungens</i> Engelm.	Ялина колюча	50	16	1,8	3	Д
120	<i>Picea pungens</i> 'Globosa'	Ялина колюча 'Globosa'	1	13	0,9	-	К
121	<i>Pinus contorta</i> Douglas ex Loudon	Сосна скручена	1	6	1,1	-	Д
122	<i>Pinus mugo</i> 'Mops'	Сосна гірська 'Mops'	2	8	0,6	-	К
123	<i>Pinus mugo</i> var. <i>pumilio</i>	Сосна гірська ф. <i>pumilio</i>	1	8	0,5	-	К
124	<i>Pinus sylvestris</i> L.	Сосна звичайна	2	12	4	6	Д
125	<i>Platycladus orientalis</i> Endl.	Широкогілочник східний	4	16	2,6	4	Д
126	<i>Platycladus orientalis</i> Endl. <i>Pyramidalis</i>	Широкогілочник східний ф. 'Pyramidalis'	1	16	3,0	4	Д
127	<i>Populus balsamea</i> L.	Тополя бальзамічна	1	45	18	48	Д
128	<i>Populus pyramidalis</i>	Тополя пірамідальна	1	8	7	6	Д
129	<i>Prunus divaricate</i>	Алича розлога	20	4-16	4	8	Д
130	<i>Prunus domestica</i> L.	Слива домашня	3	22	6	26	Д
131	<i>Prunus spinosa</i> L.	Слива колюча, терен	1	8	2,0	-	К
132	<i>Prunus tenella</i> Batsch.	Бобівник степовий	20	10	0,5	-	К
133	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Franko	Псевдотсуга Мензиса	4	14	3,0	4	Д
134	<i>Ptelea trifoliata</i> L.	Птелея трилиста	1	8	1,8	-	К
135	<i>Pyrus domestica</i> Sm.	Груша домашня	8	56	5	26	Д
136	<i>Pyrus elaeagrifolia</i> L. 'Plena'	Груша маслинколиста	1	4	2,0	3	Д
137	<i>Quercus robur</i> 'Fastigiata'	Дуб звичайний ф. 'Fastigiata'	5	8	2,0	2	Д
138	<i>Quercus robur</i> L.	Дуб звичайний	1	14	4	8	Д

Продовження табл. 1

139	<i>Quercus rubra</i> L.	Дуб червоний	2	14	6	12	Д
140	<i>Rhus typhina</i> L.	Сумах пухнастий	2	8	2,5	-	К
141	<i>Ribes nigrum</i> L.	Смородина чорна	5	6	0,7		К
142	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	Акація біла	1	45	17	46	Д
143	<i>Rosa x hybrida</i>	Троянда чайно-гібридна	57	8	0,7	-	К
144	<i>Rosa canina</i> L.	Шипшина собача	1	6	1,3	-	К
145	<i>Rosa x Floribunda</i>	Троянда Флорібунда	13	8	1,2	-	К
146	<i>Rosa multiflora</i> var. <i>multiflora</i>	Шипшина мультіфлора	25	9	1,4	-	К
147	<i>Rosa rugosa</i> Thunb.	Шипшина зморшкувата	37	6	1,2	-	К
148	<i>Rosa chinensis</i> L.	Троянда плетиста	4	12	1,6	-	К
149	<i>Rubus idaeus</i> L.	Малина звичайна	15	6	1,2	-	Нк
150	<i>Salix alba</i> 'Vetulina Pendula'	Верба біла 'Vetulina Pendula'	1	7	5	4	Д
151	<i>Salix alba</i> 'Vetulina Pendula' x <i>Salix matsudana</i> 'Tortuosa'	Верба гібридна	3	12	4	12	Д
152	<i>Salix alba</i> L.	Верба біла	1	7	4	3	Д
153	<i>Salix caprea</i> L.	Верба козяча	1	7	2,4	2	Д
154	<i>Salix fragilis</i> L.	Верба ламка	1	7	3	2	Д
155	<i>Salix herbacea</i>	Верба карликова	6	9	0,8	-	К
156	<i>Salix integra</i> 'Hakuro-nishiki'	Верба японська	1	6	1,4	-	К
157	<i>Salix matsudana</i> Koidz. 'Tortuosa'	Верба Матсудова 'Tortuosa'	6	6	3	4	Д
158	<i>Salix purpurea</i> L. 'Kurnic'	Верба пурпурова 'Kurnic'	3	9	1,4	-	К
159	<i>Sambucus nigra</i> L.	Бузина чорна	1	7	2,0	-	К
160	<i>Sambucus rubra</i> 'Plumosa aurea'	Бузина червона 'Plumosa aurea'	1	12	2,4	-	К
161	<i>Schizandra chinensis</i> Pojar.	Лимонник китайський	8	12	1,2	-	

Продовження табл. 1

162	<i>Spiraea vanhouttei</i> Zab.	Спірея Вангутта	20	4	1,2	-	К
163	<i>Spiraea cinerea</i> 'Grefsheim'	Спірея сіра 'Grefsheim'	5	4	1,3	-	К
164	<i>Spiraea douglasii</i>	Спірея Дугласа	3	6	1,5	-	К
165	<i>Spiraea japonica</i> var. <i>macrophylla</i>	Спірея японська ф. <i>macrophylla</i>	4	8	1,6	-	К
166	<i>Spiraea japonica</i> 'Aurea'	Спірея японська ф. 'Aurea'	2	10	0,5	-	К
167	<i>Spiraea japonica</i> 'Gnom'	Спірея японська ф. 'Gnom'	8	10	0,4	-	К
168	<i>Spiraea japonica</i> 'Little Princess'	Спірея японська 'Little Princess'	12	10	0,3	-	К
169	<i>Spiraea bumalda</i> 'Anthoni Waterer'	Спірея Бумальда ф. 'Anthoni Waterer'	8	10	0,5	-	К
170	<i>Spiraea prunifolia</i> Sieb. et Zucc. var. <i>plena</i>	Спірея сливолиста ф. махрова	4	8	0,5	-	К
171	<i>Spiraea x billardii</i> 'Triumphans'	Спірея Біларда 'Triumphans'	9	7	0,5	-	К
172	<i>Spiraea x bumalda</i> 'Goldflame'	Спірея Бумальда 'Goldflame'	3	7	0,4	-	К
173	<i>Spiraea x pumilionum</i> Zab.	Спірея карликова	4	7	0,3		К
174	<i>Neillia tanakae</i> (Franch. & Sav.) Franch. & Sav. ex S.H.Oh	Нейлія (стефанандра) Танаки	2	6	0,4		К
175	<i>Swida alba</i> 'Argenteamarginata'	Свидина біла 'Argenteamarginata'	10	8	1,2		К
176	<i>Swida alba</i> L.	Свидина біла	5	8	1,3		К
177	<i>Swida sanguinea</i> (L.) Opiz.	Свидина кроваво-червона	17	7	1,6		К
178	<i>Swida stolonifera</i> (Michx.) Ridb.	Свидина паросткова	3	7	1,5		К
179	<i>Syringa vulgaris</i> L.	Бузок звичайний	1	14	2,2		К
180	<i>Tamarix ramosissima</i> Ldb.	Тамарикс галузистий	10	8	2,6		К
181	<i>Taxus baccata</i> L.	Тис ягідний	4	12	1,0		К
182	<i>Taxus baccata</i> L. 'Fastigiata Aurea'	Тис ягідний 'Fastigiata Aurea'	3	10	0,9		К
183	<i>Thuja occidentalis</i> L.	Туя західна	9	14	4	6	Д
184	<i>Thuja occidentalis</i> 'Ellwangeri Aurea'	Туя західна 'Ellwangeri Aurea'	11	14	1,2	-	Д
185	<i>Thuja occidentalis</i> 'Ellwangeriana'	Туя західна 'Ellwangeriana'	6	14	2,6	4	Д

Продовження табл. 1

186	<i>Thuja occidentalis</i> 'Brabant'	Туя західна 'Brabant'	6	10	2,8	3	Д
187	<i>Thuja occidentalis</i> 'Columna'	Туя західна 'Columna'	2	15	4	6	Д
188	<i>Thuja occidentalis</i> 'Ericoides'	Туя західна 'Ericoides'	1	15	1,0	-	К
189	<i>Thuja occidentalis</i> 'Fastigiata'	Туя західна 'Fastigiata'	34	8-10	3,0	-	Д
190	<i>Thuja occidentalis</i> 'Globosa'	Туя західна 'Globosa'	7	14	1,2	-	К
191	<i>Thuja occidentalis</i> 'Holmstrup'	Туя західна 'Holmstrup'	1	8	1,3	-	Д
192	<i>Thuja occidentalis</i> 'Teddy'	Туя західна 'Teddy'	5	7	1,0	-	К
193	<i>Thuja occidentalis</i> f. <i>filiformis</i> Beissn.	Туя західна ф. <i>filiformis</i>	7	14	1,0	-	Д
194	<i>Thuja occidentalis</i> f. <i>lutescens</i> hort.	Туя західна ф. <i>lutescens</i>	3	14	1,8	2	Д
195	<i>Thuja occidentalis</i> 'Smaragd'	Туя західна 'Smaragd'	2	12	4	4	Д
196	<i>Thuja occidentalis</i> 'Spiralis'	Туя західна 'Spiralis'	7	15	4	5	Д
197	<i>Thuja occidentalis</i> 'Wareana'	Туя західна 'Wareana'	4	15	3	3	Д
198	<i>Thuja plicata</i> 'Zebrina'	Туя гігантська ф. 'Zebrina'	1	15	5	4	Д
199	<i>Thuja plicata</i> 'Aureovariegata'	Туя гігантська ф. 'Aureovariegata'	2	15	4	4	Д
200	<i>Thuja plicata</i> 'Kornik'	Туя гігантська 'Kornik'	6	8	3	2	Д
201	<i>Thuja plicata</i> Donn ex D. Don	Туя гігантська	18	14	5	6	Д
202	<i>Thuja plicata</i> 'Atrovirens'	Туя гігантська 'Atrovirens'	4	14	4	4	Д
203	<i>Tilia cordata</i> Mill.	Липа серцелиста	1	12	4	6	Д
204	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	Липа широколиста	10	12	5	8	Д
205	<i>Tsuga canadensis</i> (L.) Carrière	Теуга канадська	2	8	0,9	-	Д
206	<i>Viburnum lantana</i> 'Aurea'	Калина гордовина ф. 'Aurea'	4	12	1,2	-	
207	<i>Viburnum lantana</i> L.	Калина гордовина	2	12	1,4	-	К
208	<i>Viburnum opulus</i> L.	Калина звичайна	5	12	2,0	-	К
209	<i>Vitis vinifera</i> L.	Виноград культурний	3	6	2,0	-	Л

Продовження табл. 1

210	<i>Weigela praecox</i> (Lemoine) L.H.Bailey	Вейгела рання	1	12	1,5	-	К
211	<i>Yucca filamentosa</i> L.	Юка нитчаста	14	12	1,0	-	К
	Всього		1451				

Таблиця 2 – Таксономічний аналіз дендрофлори ботанічного саду БНАУ

Відділ	Клас	Підклас	Порядок	Родина	Рід	Кількість, штук		
						видів	різновидів, форм	культиварів
<i>Pinophyta</i>	<i>Pinopsida</i>	<i>Pinadae</i>	<i>Pinales</i>	<i>Pinaceae</i> Lindl.	<i>Abies</i> Mill.	4	-	-
					<i>Pseudotsuga</i> Carr.	1	-	-
					<i>Tsuga</i> Carr.	1	-	1
					<i>Picea</i> A. Dietr.	4	-	3
					<i>Pinus</i> L.	3	1	1
			<i>Cupressales</i>	<i>Cupressaceae</i> F. Neger	<i>Campeocyperus</i> Spach.	2	-	2
					<i>Juniperus</i> L.	9	-	16
					<i>Thuja</i> L.	2	-	-
					<i>Platycladus</i> Spach.	1	-	1
					<i>Taxales</i>	<i>Taxaceae</i> Lindl.	<i>Taxus</i> L.	1
<i>Magnoliaphyta</i>	<i>Madnoliopsida</i>	<i>Magnolioidae</i>	<i>Magnoliadales</i>	<i>Magnoliaceae</i> J.St.-Hil.	<i>Magnolia</i> L.	5	-	-
			<i>Illiciales</i>	<i>Schizandraceae</i> (Gray) Harms.	<i>Schizandra</i> Maxim.			
		<i>Ranunculidae</i>	<i>Ranunculales</i>	<i>Barberidaceae</i> Torr. et Gray	<i>Berberis</i> L.	3	1	5
				<i>Paeoniaceae</i> L.	<i>Paeonia</i> L.	1	-	-
				<i>Buxales</i>	<i>Buxaceae</i> Dumort.	<i>Buxus</i> L.	1	-
		<i>Hamamelidae</i>	<i>Fagales</i>	<i>Fagaceae</i> A. Br.	<i>Quercus</i> L.	2	-	1
			<i>Betulales</i>	<i>Betulaceae</i> C.A. Agardh.	<i>Betula</i> L.	1	-	-
			<i>Juglandales</i>	<i>Juglandaceae</i> Lindl.	<i>Juglans</i> L.	1	1	1
					<i>Carya</i> Nutt.	1	-	-
			<i>Urticales</i>	<i>Moraceae</i> Lindl.	<i>Morus</i> L.	1	-	-
			<i>Tamaricales</i>	<i>Tamaricaceae</i> Lindl.	<i>Tamarix</i> L.	1	-	-
			<i>Dilleniidae</i>	<i>Salicales</i>	<i>Salicaceae</i> Lindl.	<i>Salix</i> L.	8	-
		<i>Populus</i> L.				2	-	-
		<i>Malvales</i>		<i>Tiliaceae</i> Juss.	<i>Tilia</i> L.	2	-	-
					<i>Malvaceae</i> Juss.	<i>Hibiscus</i> L.	1	-
		<i>Rosidae</i>	<i>Saxifragales</i>	<i>Grossulariaceae</i> DC.	<i>Ribes</i> L.	1	1	2
			<i>Rosales</i>	<i>Rosaceae</i> Juss.	<i>Spiraea</i> L.	8	2	7

				<i>Stephanandra</i> Sieb. et Zcc.	2	5	
				<i>Physocarpus</i> Maxim.	1	-	3
				<i>Rosa</i> L.	5		
				<i>Rubus</i> L.	1	-	3
				<i>Prunus</i> Mill.	3		
				<i>Cerasus</i> Juss.	5	-	-
				<i>Armeniaca</i> Mill.	1		
				<i>Amigdalus</i> L.	1		
				<i>Louiseania</i> Pachom	1		
				<i>Malus</i> Mill.	2		2
				<i>Pyrus</i> L.	2		
				<i>Chaenomeles</i> Lindl.	1		
				<i>Aronia</i> (L.) H, Ruedl.	1		
				<i>Cotoneaster</i> Medik.	12		
				<i>Kerrya</i> DC.	1		1
			<i>Fabales</i>	<i>Fabaceae</i> Lindl.			
				<i>Gleditschia</i> L.	1		
				<i>Cersis</i> L.	1		
				<i>Robinia</i> L.	1		
				<i>Laburnum</i> Medik.	1		
				<i>Cladrastis</i> Raf	1		
			<i>Sapindales</i>	<i>Aceraceae</i> Lindl.			
				<i>Acer</i> L.	5		
				<i>Hippocastanaceae</i> Tor. et Gray			
				<i>Aesculus</i> L.	2		
			<i>Rutales</i>	<i>Rutaceae</i> Juss.			
				<i>Ptelea</i> L.	1		
				<i>Anacardiaceae</i> Lindl.			
				<i>Rhus</i> L.	1		
			<i>Celastrales</i>	<i>Celastraceae</i> Lindl.			
				<i>Celastrus</i> L.	1		
				<i>Euonymus</i> L.	2		2
			<i>Vitales</i>	<i>Vitaceae</i> Lindl.			
				<i>Vitis</i> L.	1		
				<i>Parthenocissus</i> Planch.	1		
			<i>Hydrangeales</i>	<i>Hydrangaceae</i> Endl.			
				<i>Hydrangea</i> L.	1		
				<i>Philadelphus</i> L.	1		1
				<i>Deutzia</i> Thunb.	2		1
			<i>Arallales</i>	<i>Arallaceae</i> Vent.			
				<i>Hedera</i> L.	1		
			<i>Cornales</i>	<i>Cornaceae</i> Link.			
				<i>Swida</i> Opiz.	2		
			<i>Dipsacales</i>	<i>Caprifoliaceae</i> Vent.			
				<i>Weigela</i> Thunb.	1		
				<i>Lonicera</i> L.	1		
				<i>Viburnaceae</i> Dumort.			
				<i>Viburnum</i> L.	2		1
				<i>Sambucaceae</i> Link.			
				<i>Sambucus</i> L.	2		1

		<i>Lamidae</i>	<i>Oleales</i>	<i>Oleaceae</i> Lindl.	<i>Forsythia</i> Vahl.	3		
					<i>Fraxinus</i> L.	1		
				<i>Syringa</i> L.	1			
				<i>Bugnoniaceae</i> Pers.	<i>Catalpa</i> Scop.	2		
			<i>Scrophulariales</i>	<i>Scrophulariaceae</i> Lindl.	<i>Paulownia</i> Zieb et Zucc.	1		
				<i>Buddleaceae</i> Wilholm. <i>Agavaceae</i>	<i>Buddleia</i> L.	2		
<i>Liliopsida</i>	<i>Liliodae</i>	<i>Asparagales</i>	<i>Asparagaceae</i> L.	<i>Yucca filamentosa</i> L.	1			
Всього			33		141	6	58	

Базовою також вважається колекція представників родини *Salicaceae*, що заснована у 2008 році й нараховує 8 таксонів роду *Salix* та 6 таксонів роду *Populus*, є перспективною для подальшого поповнення малопоширеними видами і культиварами роду *Salix* L., зокрема занесених до останнього видання Червоної книги України. Йдеться про аркто-монтанні види верб (*S. repens* L., *S. reticulata*, *S. alpina*, *S. herbacea*, *S. retusa*, *S. lapponum*, *S. myrtilloides*, *S. Starkeana*, *S. hastata*, *S. phylicifolia*), представлені здебільшого низкорослими сланкими кущами, які останнім часом досить популярні серед ландшафтних дизайнерів й ідеально підходять для створення альпінаріїв [20]. В наявній колекції представлені види верб (*S. alba* var. *vitellina pendula*, *S. matsudana* Koidz, *S. caprea* L., *S. viminalis* L., *S. triandra* L., *S. purpurea* L.), гібриди тополі чорної (*Populus nigra* L.): «Marilyndica», «Robusta», «Serotina», «Blanc de Grignon», «Tardif de Champagne», «Gelrica» [21].

Отже, четвірку найбільших родів становлять *Cotoneaster* Medik. (12), *Juniperus* L. (9), *Salix* L. (8), *Spiraea* L. (8). П'ятьма видами представлені роди *Cerasus* Juss. (5), *Rosa* L. (5), *Magnolia* L. (5), *Acer* L. (5). Ці базові таксономічні групи є основою експозиції ботанічного саду.

Із 31 родини відділу *Magnoliophyta* 22 представлені лише одним родом – *Paeoniaceae* L., *Buxaceae* Dumort., *Fagaceae* A. Br., *Betulaceae* C.A. Agardh., *Moraceae* Lindl., *Tamaricaceae* Lindl., *Tiliaceae* Juss., *Malvaceae* Juss., *Grossulariaceae* DC., *Aceraceae* Lindl., *Hippocastanaceae* Tor. et Gray, *Rutaceae* Juss., *Anacardiaceae* Lindl., *Arallaceae* Vent., *Cornaceae* Link., *Viburnaceae* Dumort. та ін.

За класифікацією Г. Серебрякова, види та культивари деревних рослин ботанічного саду ми розділили на дерева (76 видів та культиварів), кущі (128 таксонів), кущики (1 таксон), напівкущі (1 таксон), ліани (6 таксонів).

У складі деревних насаджень переважають інтродуковані види – 82,4 %, автохтонні види становлять менше 18 %. Значна частка інтродуцентів північноамериканського походження.

Стратегія формування колекцій на наступний 10-річний період розвитку ботанічного саду передбачає подальше розшире-

ння колекцій декоративних рослин, визначення пріоритетів для кожної із систематичних груп, інтродукційні випробування нових культиварів перспективних інтродукованих видів, природоохоронну спрямованість через введення в культуру місцевих видів. Особливе значення це має в ботанічному саду БНАУ, де стратегія формування колекційних фондів тісно пов'язана із завданнями навчального процесу і науковою діяльністю кафедри садово-паркового господарства. Нові колекційні екземпляри деревних рослин мають сприяти створенню стійких ландшафтних композицій на території ботанічного саду, адаптованих щодо умов місцевості та менш вибагливих щодо догляду.

Наукову роботу з дендроколекціями ботанічного саду на найближчу перспективу здійснюватимуть у межах ініціативних наукових тематик кафедри садово-паркового господарства БНАУ: «Наукові, методологічні та організаційно-технологічні засади створення садово-паркових об'єктів різних форм власності в умовах Лісостепу України» (державний реєстраційний номер 0121U112852); «Наукове обґрунтування заходів щодо обмеження розвитку та поширення шкідливих організмів в культурфітоценозах садово-паркових об'єктів урбоєкосистем Лісостепу України» (державний реєстраційний номер 0121U112839).

Для навчальних цілей необхідно суттєво розширити колекцію Покритонасінних, адже представники деяких родин наразі відсутні в насадженнях. Зокрема, поповнити колекції такими видами як: багрянник японський (*Cercediphyllum japonicum* Sieb. et Zuss) – як єдиним представником родини і порядку; *Hamamelis virginiana* L. – як видом, що найраніше квітує; *Platanus acerifolia* Wild. – як одним з нових перспективних видів в міському озелененні Центрального Лісостепу України; *Fagus sylvatica* L. та *Castanea sativa* Mill. – як екзотами, що мають давню історію використання в паркобудівництві; культиварами з родів В'яз і Каркас – як представників родини *Ulmaceae* Mirb. Відсутні нині в колекції і представники родин *Simarubaceae* Lindl., *Ranunculaceae* Juss., *Olaegnacae* Lindl., *Ramnaceae* R. Br., *Elaeagnaceae* L.

З метою поповнення колекції та визна-

чення інтродукційного потенціалу культиварів, найбільш цікавих для озеленення, значну увагу варто приділяти зразкам з високим потенціалом декоративності, застосування їх значно підвищує художній ефект садово-паркових композицій. Такі рослини зберігають свої декоративні особливості впродовж сезону, не потребують штучного формування, оскільки мають чіткі форми крон (пірамідальні, кулясті, плакучі, парасолькоподібні, карликові, подушкоподібні, сланкі), можуть бути основою садово-паркових композицій.

З огляду на зазначене вище, бажано включити до складу дендрофлори ботанічного саду одне з найбільш декоративних дерев – *Koelreuteia bipinnata* Franch., для визначення перспективності виду для озеленення у зоні Центрального Лісостепу у зв'язку із потеплінням клімату. Келрейтерія також відома як китайське полум'яне дерево, китайське золоте дощове дерево, вид походить із Південного Китаю. Це листяні дерева до 20 метрів у висоту. Один з небагатьох видів дерев, що цвітуть влітку (липень–серпень). Квітки жовті з червоним відтінком, біля основи зібрані у волоті 20–50 см завдовжки, які є ефектними і мають приємний аромат. Вид оліготрофний, посухостійкий, сонцелюбний, майже не має шкідників або хвороб. У південних регіонах, де келрейтерію широко культивують, дерева висаджують на вулицях, вздовж шосе, біля автостоянок.

Колекцію також важливо поповнити такими видами як: ліквідамбар смолоносний (*Liquidambar styraciflua* L.) та аралія висока (*Aralia elata* Seem) через їх виняткові декоративні якості.

У перспективі розширення колекції видів кленів ботанічного саду завдяки новим видам, а саме *Acer japonicum* Tunb., *Acer pensilvanicum* L., *Acer rubrum*, а також за допомогою культиварів к. гостролистого, к. ясенелистого та к. червоного.

Проводять підготовчі роботи до посадки на ділянці штамбових рослин: модрина європейської (*Larix decidua* Mill.) 'Pendula'; сосни Веймутова (*Pinus strobus* L.) 'Greg'; сосни гірської (*Pinus mugo*) 'Mini Mops'; ялини колючої (*Picea pungens* Engelm.) 'Glausa Globosa'; ялівцю горизонтального (*Juniperus communis* L.) 'Prince of Wales'; ялів-

цю звичайного (*Juniperus communis* L.) 'Green Carpet'; ялівцю лускатого (*Juniperus squamata*) 'Blue Star'; ясеню звичайного (*Fraxinus excelsior*); калини складчастої (*Viburnum plicatum*); платана кленолистого (*Platanus acerifolia*) 'Alphens Globe'; берези повислої (*Betula pendula*) 'Youngii'; клену гостролистого (*Acer platanoides*) 'Globosum'. Широке представлення систематичних та морфологічних груп штамбових рослин відповідатиме цілям освітньої та наукової роботи.

Оскільки є нагальна потреба в розширенні колекцій оригінальних рослин для створення сучасних об'єктів озеленення, перспективним планом передбачено розширення колекції представників роду *Spiraea* L. Таволги відрізняються значним поліморфізмом, у окремих видів таволг в результаті вирощування в культурі виділено низку форм, які відзначаються різними декоративними ознаками [22].

Варто зазначити, що у 2022 р. наявна площа ботанічного саду (2,8 га) була розширена завдяки суміжним ділянкам, зокрема і території, яку займав викорчуваний грушевий сад. У плані організації нової території передбачено формування колекцій за систематичним принципом у вигляді ландшафтних груп – так званими родовими комплексами. Інтродукцію рослин родовими комплексами обгрунтував академік Ф.М. Русанов, а поєднання рослин в садово-паркові композиції за систематичним принципом запропонував Л.І. Рубцов. Такий принцип розміщення рослин на території ботанічного саду дозволить використати наявні насадження як основу та доповнити їх новими видами і культиварами. Комплексна реконструкція території з використанням мережі стежок, що утворює кільцевий маршрут та застосування елементів квітничкового оформлення надасть території ботанічного саду композиційної завершеності. На відміну від систематичного підходу до формування експозицій за географічним принципом необхідні значні площі, зміна рельєфу території, значно більші об'єми робіт пов'язаних з пересадкою рослин, організацією гарантованого зрошення та якісного догляду за висадженими рослинами.

Висновки. Нині у дендроколекції ботанічного саду БНАУ зростає 1471 рослина,

які віднесені до 211 таксонів, які належать до відділів *Pinophyta* та *Magnoliophyta*, 35 родин, 68 родів. Найбільшою кількістю таксонів представлені роди *Juniperus* L., *Thuja* L., *Cotoneaster* Medik, *Spiraea* L., *Salix* L. У зв'язку із реорганізацією структурного підрозділу – біостаніонару БНАУ, стратегія збагачення колекцій на наступний 10-річний період розвитку ботанічного саду орієнтована на розвиток території як об'єкта природно-заповідного фонду. Вона передбачає подальше розширення колекцій декоративних рослин відділів *Pinophyta* та *Magnoliophyta* представниками родин, які відсутні в колекції (*Larix* Mill., *Taxus* L., *Simaruba-*

ceae Lindl., *Ranunculaceae* Juss., *Olaegnacaeae* Lindl., *Ramnaceae* R. Br., *Elaeagnaceae* L.), перспективними в озелененні високодекоративними видами і культиварами. План організації нової території ботанічного саду передбачає формування колекцій за систематичним принципом, використовуючи наявні насадження як основу та доповнення їх новими видами і культиварами. У процесі виконання робіт, пов'язаних із формуванням експозицій майбутнього ботанічного саду, це слугуватиме основою для наукових експериментів, дослідів, спостережень, які становлять науковий і практичний інтерес.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ботанічні сади України. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. Ботанические сады и дендрологические парки высших учебных заведений / Л.Н. Андреев и др. Hortus Botanicus. 2006. № 3. С. 5–27.
3. Smith P. The challenge for botanic garden science. *Plants, People, Planet*. 2019. 1. P. 38–43. DOI: 10.1002/ppp3.10
4. Westwood M., Cavender N., Meyer A., Smith P. Botanic garden solutions to the plant extinction crisis. *Plants, People, Planet*. 2021. 3. P. 22–32. DOI: 10.1002/ppp3.10134
5. Cannon C.H., Kua C.S. Botanic gardens should lead the way to create a 'Garden Earth' in the Anthropocene. *Plant Diversity*. 2017. 39. P. 331–337. DOI: 10.1016/j.pld.2017.11.003
6. Williams S., Jones J., Gibbons J., Clubbe C. Botanic gardens can positively influence visitors' environmental attitudes. *Biodiversity and Conservation*. 2015. 24(7). P. 1609–1620. DOI: 10.1007/s10531-015-0879-7
7. Thorogood C.J. The university of Oxford botanic garden: sharing the scientific wonder and importance of plants with the world. *Curtis's Botanical Magazine*. 2021. Vol. 38. Issue 4. P. 438–450. DOI: 10.1111/curt.12419
8. Черняк В.М., Левандовська С.М. Біостаніонар Білоцерківського національного університету: словник-довідник. Тернопіль: Тайп, 2018. 76 с.
9. Масальський В.П., Олешко О.Г., Левандовська С.М. Організація бази практичної підготовки фахівців садово-паркового господарства у Білоцерківському національному аграрному університеті. Збірник наукових праць «Агробіологія». 2018. Вип. 1 (138). С. 225–232.
10. Марченко А.Б. Ботанічний сад Білоцерківського національного аграрного університету – історія створення та сьогодення. Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекотології та фітомеліорації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Біла Церква: БНАУ, 2021. С. 6–7.
11. Інструкція з інвентаризації зелених насаджень в населених пунктах України: затверджена наказом Державного комітету з будівництва, архітектури та житлової політики України. № 226 від 24.12.2001. Київ, 2001. 17 с.
12. Кохно М.А., Кузнецов С.І., Захаренко О.С. Дендрофлора України: Дикорослі й культивовані дерева, кущі. Голонасінні: довідник. Київ: Фітосоціоцентр, 2001. Ч. I. 267 с.
13. Дендрофлора України: Дикорослі й культивовані дерева, кущі. Покритонасінні: довідник / М.А. Кохно та ін. Київ: Фітосоціоцентр, 2002. Ч. I. 447 с.
14. Дендрофлора України: Дикорослі й культивовані дерева, кущі. Покритонасінні: довідник / М.А. Кохно та ін. Київ: Фітосоціоцентр, 2005. Ч. II. 716 с.
15. Лановенко О.Г., Остапішина О.О. Життєва форма. Словник-довідник з екології: навч.-метод. посіб. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2013. 86 с.
16. Рубцов Л.И. Деревья и кустарники в ландшафтнй архитектуре: справочник. Київ: Наукова думка, 1977. 271 с.
17. Казімірова Л.П. Шляхи розвитку ландшафтно-архітектурного планування території ботанічного саду Хмельницького національного університету. «Збереження різноманіття рослинного світу у ботанічних садах та дендропарках: традиції, сучасність, перспективи. До 230-річчя дендрологічного парку «Олександрія» НАН України»: матер. міжнар. наук. конф. Біла Церква, 2018. С. 182–188.
18. Дудін Р.Б., Роговський С.В., Крупа Н.М. Консервація, реставрація, реконструкція садово-паркових об'єктів. Львів: Новий Світ, 2021. 255 с.
19. Олешко О.Г., Масальський В.П. Досвід створення колекції родини *Rosaceae* Juss. на біостаніонарі БНАУ. «Лісівнича освіта і наука: стан, проблеми та перспективи розвитку»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Малин, 2019. С. 137–139.
20. Іщук Л.П. Асортимент, особливості культури та перспективи використання аркто-монтанних

видів роду *Salix* L. Науковий вісник НЛТУ України. 2014. № 4. С. 28–35.

21. Іщук Л.П. Колекція представників родини *Salicaceae* Mirbel на біостаніонарі Білоцерківського НАУ. Роль ботанічних садів і дендропарків у збереженні та збагаченні біологічного різноманіття урбанізованих територій: матеріали Міжнародної наукової конференції. Київ, 2013. С. 217–218.

22. Блюсюк Н.Л., Коляда Л.Б. Видове і формове різноманіття роду *Spiraea* L. у колекції дендропарку ботанічного саду Національного лісотехнічного університету України. Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19.6. С. 22–28.

REFERENCES

1. Botanic gardens of Ukraine [Botanical gardens of Ukraine]. Available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

2. Andreev, L.N., Ber, M.N., Egorov, A.A., Kameilin, R.V., Lurie, E.A., Prokhorov, A.A., Strikhanov, M.N., Selikhovkin, A.V. (2006). Botanicheskie sady i dendrologicheskie parki vysshih uchebnyh zavedenij [Botanical gardens and dendrological parks of higher educational institutions]. Hortus botanicus. no. 3, pp. 5–27.

3. Smit, P. (2019). The challenge for botanic garden science. Plants, People, Planet. 1, pp. 38–43. DOI: 10.1002/ppp3.10.

4. Westwood, M., Cavender, N., Meyer, A., Smith, P. (2021). Botanic garden solutions to the plant extinction crisis. Plants, People, Planet. 3, pp. 22–32. DOI: 10.1002/ppp3.10134

5. Cannon, C.H., Kua, C.S. (2017). Botanic gardens should lead the way to create a 'Garden Earth' in the Anthropocene. Plant Diversity. 39, pp. 331–337. DOI: 10.1016/j.pld.2017.11.003

6. Williams, S., Jones, J., Gibbons, J., Clubbe, C. (2015). Botanic gardens can positively influence visitors' environmental attitudes. Biodiversity and Conservation. 24(7), pp. 1609–1620. DOI: 10.1007/s10531-015-0879-7

7. Thorogood, C.J. (2021). The university of Oxford botanic garden: sharing the scientific wonder and importance of plants with the world. Curtis's Botanical Magazine. Vol. 38, Issue 4, pp. 438–450. DOI: 10.1111/curt.12419

8. Chernyak, V.M., Levandovska, S.M. (2018). Biostacionar Bilocerkiivs'kogo nacional'nogo universyetu: slovnyk-dovidnyk [Biostationary of Belotserk National University]. Ternopil, 76 p.

9. Masalskyi, V.P., Oleshko, O.G., Levandovska, S.M. (2018). Orhanizatsiya bazy praktichnoyi pidhotovky fakhivtsiv sadovo-parkovoho hospodarstva v Bilotserkiivskomu natsional'nomu ahrarnomu universyteti [Organization of a base for practical training of horticulture specialists at the Bilotserk National Agrarian University]. Zbirnyk naukovykh prac' «Agrobiologija» [Collection of scientific works "Agrobiology"]. Issue 1 (138), pp. 225–232.

10. Marchenko A.B. (2021). Botanichnyy sad Bilotserkiivs'koho natsional'noho ahrarnoho universyetu – istoriya stvorennia ta s'ohodennia [The Botanic Garden of the Bilotserk National Agrarian University – the

history of creation and the present]. Aktual'ni problemy, shlyakhy ta perspektyvy rozvytku landshaftnoyi arkhitektury, sadovo-parkovoho hospodarstva, urboekolohiyi ta fitomelioratsiyi: materialy mizhnarodnoyi naukovopraktychnoyi konferentsiyi [Actual problems, ways and prospects of the development of landscape architecture, horticulture, urban ecology and phytoremediation: materials of the international scientific and practical conference]. Bila Tserkva, BNAU, pp. 6–7.

11. Instrukcija z inventaryzatsii zelenykh nasadzen' v naselenykh punktah Ukrainy. Zatverdzhena nakazom Derzhavnogo komitetu z budivnytva, arkhitektury ta zhytlovoi polityky Ukrainy. № 226 vid 24.12.2001 [Instructions on the inventory of green spaces in populated areas of Ukraine. Approved by order of the State Committee on Construction, Architecture and Housing Policy of Ukraine. No. 226 dated 24.12.2001]. Kyiv, 2001, 17 p.

12. Kohno, M.A., Kuznetsov, S.I., Zakharenko, O.S. (2001). Dendroflora Ukrainy: Dykorosli j kul'tyvovani dereva, kushhi. Golonasinni: dovidnyk [Dendroflora of Ukraine: Wild and cultivated trees, bushes. Gymnosperms]. Kyiv, Phytosocial Center, Part I, 267 p.

13. Kohno, M.A., Parkhomenko, L.I., Zarubenko, A.U. (2002). Dendroflora Ukrainy: Dykorosli y kul'tyvovani dereva, kushchi. Pokrytonasinni: dovidnyk [Dendroflora of Ukraine: Wild and cultivated trees, bushes. Angiosperms: a guide]. Kyiv, Fitosocietsentr, Part I, 447 p.

14. Kohno, M.A., Trofymenko, N.M., Parkhomenko, L.I. (2005). Dendroflora Ukrainy: Dykorosli y kul'tyvovani dereva, kushchi. Pokrytonasinni: dovidnyk [Dendroflora of Ukraine: Wild and cultivated trees, bushes. Angiosperms: a guide]. Kyiv, Phytosocial Center, Part II, 716 p.

15. Lanovenko, O.G., Ostapishyna, O.O. (2013). Zhyttyeva forma. Slovnyk-dovidnyk z kolohiyi: navch.-metod. posib. [Life form. Dictionary-handbook on ecology]. Kherson, PP Vyshemirskiy V.S., 86 p.

16. Rubtsov, L.Y. (1977). Derev'ja i kustarniki v landshaftnoj arhitekturi: spravochnik [Trees and Shrubs in Landscape Architecture]. Kyiv, Scientific opinion, 271 p.

17. Kazimirova, L.P. (2018). Shljahy rozvytku landshaftno-arhitekturnogo planuvannja terytorii' botanichnogo sadu Hmel'nyts'kogo nacional'nogo universyetu [Ways of development of landscape and architectural planning of the territory of the botanical garden of the Khmelnytskyi National University]. «Zberezhennja riznomanittja roslynogo svitu u botanichnyh sadah ta dendroparkah: tradycii', suchasnist', perspektyvy. Do 230 richchja dendrologichnogo parku «Oleksandrija» NAN Ukrainy»: mater. mizhnarod. nauk. konf. ["Preservation of plant diversity in botanical gardens and arboreta: traditions, modernity, perspectives. To the 230th anniversary of the Oleksandria dendrological park of the National Academy of Sciences of Ukraine: mater. international Science Conf.]. Bila Tserkva, pp. 182–188.

18. Dudin, R.B., Rogovs'kyj, S.V., Krupa, N.M. (2021). Konservacija, restavracija, rekonstrukcija sadovo-parkovyh ob'ektiv [Conservation, restoration, reconstruction of garden and park objects]. Lviv, New World, 255 p.

19. Oleshko, O.H., Masas'kyi, V.P. (2019). Dosvid stvorennya kolektsiyi rodyny Rosaceae Juss. na biostatsionari BNAU [The experience of creating a collection of the family Rosaceae Juss. at the biostationary of the Belarusian National Academy of Sciences]. «Lisivnycha osvita i nauka: stan, problemy ta perspektyvy rozvytku»: materialy mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi ["Forestry education and science: state, problems and prospects of development": materials of the international scientific and practical conference]. Malyn, pp. 137–139.

20. Ishchuk, L.P. (2014). Asortyment, osoblyvosti kul'tury ta perspektyvy vykorystannja arкто-montannyh vydiv rodu Salix L. [Assortment, features of culture and prospects for the use of arcto-montane species of the genus Salix L.]. Naukovyj visnyk NLTU Ukrainy [Scientific bulletin of NLTU of Ukraine]. no. 4, pp. 28–35.

21. Ishchuk, L.P. (2013). Kolekcija predstavnykiv rodyny Salicaceae Mirbel na biostacionari Bilotserkivskogo NAU [Collection of representatives of the Salicaceae Mirbel family at the biostationary of Bilotserkiv National University]. Rol' botanichnyh sadiv i dendroparkiv u zberezheni ta zbagachenni biologichnogo riznomanittja urbanizovanyh terytorij: materialy Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii' [The role of botanical gardens and arboretums in preserving and enriching the biological diversity of urban areas: materials of the International Scientific Conference]. Kyiv, pp. 217–218.

22. Blyusyuk, N.L., Kolyada, L.B. (2009). Vydove i formove riznomanittya rodu Spiraea L. v kolektsiyi dendroparku botanichnogo sadu Natsional'nogo lisotekhnichnogo universytetu Ukrainy [Species and form diversity of the genus Spiraea L. in the collection of the Arboretum of the Botanical Garden of the National Forestry University of Ukraine]. Naukovyy visnyk NLTU Ukrainy [Scientific bulletin of NLTU of Ukraine]. Issue 19.6, pp. 22–28.

Dendroflora of the BNAU botanical garden and the prospects for its enrichment in connection with the development of the territory as an object of the nature reserve fund

Marchenko A., Rogovsky S., Oleshko O., Strutyńska Y.

It is shown that the existing dendroflora of the botanical garden of the BSNA is the basis for providing practical training for students of specialties 206 – Horticulture and 205 – Forestry, as well as for conducting

scientific research on issues of dendrology, the introduction of ornamental plants, and the development of practical recommendations for the creation of horticulture objects in the conditions of the forest-steppe of Ukraine. The history of the creation of botanical gardens of Ukraine at educational institutions, their role in the development of botanical science, and cognitive value for the training of specialists in natural sciences, as well as their modern aesthetic, educational and environmental role are analyzed. The history of the formation of the biostationary (Botanical Garden) of the BNAU and the formation of its collections is highlighted. The taxonomic composition, life forms, origin and decorative qualities of woody plants growing in the BNAU Botanical Garden are analyzed.

It has been established that currently the dendrocollection of the BNAU Botanical Garden contains 1471 trees, shrubs and vines, which belong to 211 taxa belonging to two divisions of the Pinophyta and Magnoliophyta, 8 subclasses, 27 orders, 35 families, 68 genera. The gymnosperms are represented by one class, 3 orders, 3 families, 10 genera, 23 species and 16 cultivars. From the Pinophyta, the largest number of species (13) and cultivars (19) is united by the family Cupresaceae F. Neger, followed by the family Pinaceae with 13 species and 6 cultivars. From the Magnoliophyta division, the largest number of taxa is represented by the Rosaceae family – 15 genera, 31 species, 2 ornamental forms and 16 cultivars. The second place in terms of representation of genera is occupied by the family Fabaceae Lindl., which is represented in the botanical garden by species from 5 genera.

The prospects for enriching the collections of woody plants are revealed, taking into account the reorganization of the biostationary into the BNAU Botanical Garden and the development of its territory as a nature reserve, including further expansion of the collections of woody plants of the Pinophyta and Magnoliophyta departments by representatives of families that are currently absent in the collection, as well as highly decorative species and cultivars that are promising in modern landscaping. The basic principle of organization of the existing and new territory of the Botanical Garden is the formation of collections on a systematic basis, which will allow to use the existing plantings as a basis and supplement them with new taxa.

Key words: botanical garden, species, tree, life form, viability, collection, shrub, cultivar, taxon.

Copyright: Марченко А.Б., Роговський С.В., Олешко О.Г., Струтинська Ю.В. © This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

ORCID iD:

Марченко А.Б. <https://orcid.org/0000-0002-1753-7782>

Роговський С.В. <https://orcid.org/0000-0001-6600-3974>

Олешко О.Г. <https://orcid.org/0000-0001-5263-1347>

Струтинська Ю.В. <https://orcid.org/0000-0002-1859-5802>

